

Posudek vedoucího diplomové práce

Vysoká škola:	Univerzita Karlova v Praze
Fakulta:	Právnická fakulta
Katedra:	Katedra mezinárodního práva veřejného
Diplomantka:	Tereza Demuthová
Téma diplomové práce:	Regionální a subregionální ochrana lidských práv v Africe
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Martin Faix, PhD., MJI
Oponent diplomové práce:	JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA

Výběr a aktuálnost zpracovávané problematiky

Autorka předložené diplomové práce si vybrala ke zpracování tematiku regionální a subregionální ochrany lidských práv v Africe. Jedná se o problematiku zajímavou a doktrínou mezinárodního práva jen částečně probádanou. Její částečné zpracování je důsledkem progresivního vývoje v oblasti ochrany lidských práv nejen na panafrické úrovni, ale také na úrovni jednotlivých subregionů. Prolínání univerzální, regionální, subregionální a národní úrovně ochrany lidských práv, výrazný vývoj hmotněprávní normativity i proliferace kontrolních mechanismů nastolují množství otázek, na které doktrína ani praxe mezinárodního práva zdaleka nenalezla odpověď. Z tohoto důvodu nutno snahu autorky o „představení afrického systému ochrany lidských se zaměřením na fungování a judikaturu soudů jednotlivých subregionálních organizací“ ocenit. Celkově tedy lze výběr zpracovávané tematiky hodnotit kladně.

Formální stránka práce

Z hlediska formálního je diplomová práce zpracovaná na úrovni, která odpovídá požadavkům kladeným na tento druh prací, navzdory některým nedostatkům. Autorka kvalifikovaně a v souladu s citačními normami zpracovala poznámky pod čarou a opatřila práci seznamem použité literatury a zdrojů, ze kterého je patrné, že pracovala s dostatečným množstvím domácích i zahraničních pramenů. Vycházela z relevantních odborných statí, pracovala také s judikaturou a primárními prameny, co se s ohledem na charakter práce a zpracovávané problematiky jeví jako důležité a správné.

Pochvalu zaslouží diplomantka za rozsah rešerše a zpracovaných zdrojů, zejména judikatury, a to s ohledem na fakt, že relevantní zdroje jsou často jen velmi obtížně dostupné (na co konečně i autorka sama v úvodu své práce upozorňuje).

Jinak dobrý dojem ze zpracování práce po formální stránce trochu kazí nedostatky v podobě nedůsledností při práci s anglickými názvy, resp. gramatické a stylistické chyby.

Struktura a obsah práce

Z hlediska obsahu a struktury nelze předložené práci mnoho vytknout. Autorka v úvodu vymezila základní cíl a následně zvolila strukturu práce, která je pro dosažení tohoto cíle vhodná a účelná. Jednotlivé kapitoly na sebe navazují, poslední kapitolou je pak shrnutí, které obsahuje zhodnocení a vlastní stanovisko autorky, které se opírá o závěry kapitol

předcházejících. Právě tento aspekt činí předloženou práci originální a přínosnou. Autorka se totiž neomezila na pouhou syntézu poznatků, ale prozkoumala relevantní judikaturu soudních orgánů a na základě jejich analýzy upozornila na úskalí, které vývoj v ochraně lidských práv na africkém kontinentu přináší. Na druhou stranu je ale škoda, že v předložené práci chybí výraznější akcent, resp. rozpracování některých aspektů, které autorka identifikovala jako problematické, např. v kontextu vztahů sub-regionálních a regionálních lidsko-právních soudních orgánů. Také by kapitole 1 bylo prospělo prozkoumání judikatury relevantních orgánů Africké unie, v kontextu kterých dochází k vývoji nejen ve smyslu proměn institucionální infrastruktury, ale také z hlediska rozhodovací praxe.

Celkové hodnocení

Celkově lze konstatovat, že předložená diplomová práce je velmi zdařilá. Je z ní patrný autorčin zájem o danou problematiku, snaha o její poctivé zpracování, široké vědomosti i schopnost vědecky pracovat. Pozitivně lze hodnotit především, že se autorka neomezila na kompilaci poznatků k africkým soudním a kvazi-soudním orgánům v oblasti lidských práv, ale předložila analýzu jejich činnosti. Předložená diplomová práce tak dosahuje úrovně, která odpovídá nárokům kladeným na tento druh práce. Na základě těchto důvodů doporučuji diplomovou práci k ústní obhajobě a předběžně ji hodnotím klasifikačním stupněm

výborně

V rámci obhajoby odpoví diplomantka na následující otázky:

- 1) Lidská práva jsou explicitně zakotvenou součástí mandátu subregionálních soudních orgánů jen výjimečně. Jak autorka sama konstatuje, navzdory tomuto faktu dochází k pronikání lidskoprávní problematiky do rozhodovací činnosti i těch orgánů, kterých mandát explicitně lidská práva nezakotvuje. Hodnotila by ste takový vývoj (srov. např. případ Katabazi/Soudní dvůr EAC) jako soudní aktivizmus? Pokud ano, jaké může mít důsledky?
- 2) Je pronikání lidskoprávních aspektů do agendy subregionálních organizací spíš pozitivním vývojem (obecně, resp. s ohledem na efektivitu ochrany lidských práv na africkém kontinentu konkrétně) nebo by se měla ochrana lidských práv soustředit spíš na panafrické úrovni, tj. zejména v rámci Africké Unie?

V Praze dne 11. února 2014

JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI